

C-625/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. október 12.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Corte suprema di cassazione (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. július 17.

Felperes:

Società agricola Circe di OL società semplice

Alperesek:

ST saját nevében és az Agricola Case Rosse di ST egyéni vállalkozás tulajdonosaként

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

Az alapeljárás tárgya

Felülvizsgálati kérelem, amelyet a Società agricola Circe terjesztett a Corte di Cassazione (semmitőszék, Olaszország) elé a Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság, Olaszország) azon ítélete ellen, amellyel az helybenhagyta a korábban a società Circe részére ideiglenesen kiosztott, a KAP (közös agrárpolitika) keretében történő támogatásra való egyes jogosultságoknak az Agricola Case Rosse di ST egyéni vállalkozás részére az 1782/2003 rendelet 33. cikke (3) bekezdése második albekezdése szerinti „szétválás” kifejezés tág értelmezése alapján történő odaítélését.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát elsősorban az képezi, hogy elfogadható-e az 1782/2003 rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében és a 795/2004 rendelet 15. cikkében használt „szétválás” kifejezés olyan kiterjesztő értelmezése,

amely szerint az a „szétválás” sajátos társasági jogi intézményén felül magában foglal minden olyan szerződést, amely az eredetileg egy adott mezőgazdasági üzem által megművelt mezőgazdasági földterületnek két különböző mezőgazdasági termelő részére történő odaitélését eredményezi.

Másodszor, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát az képezi, hogy abban az esetben, ha a „szétválás” kifejezés hatálya a sajátos társasági jogi intézményre korlátozódik, a KAP keretében történő támogatásra való jogosultságok végleges kiosztása szempontjából az uniós jog jelentőséget tulajdonít-e az eredetileg megművelt földterület csökkenését eredményező egyéb jogügyleteknek és e csökkenés időpontjának.

EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) „Az 1782/2003/EK rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében és a 795/2004/EGK rendelet 15. cikkében használt »szétválás« kifejezést a társasági jogi jogintézmény vonatkozásában kell-e értelmezni, amely tehát egy olyan társasági változást feltételez, amely az egységes társaság megművelt földterületei eredeti és teljes vagyontestének különböző jogi személyekhez tartozó két különálló vagyontestre történő szétválásával jár, vagy kiterjesztően értelmezhető, és minden olyan jogügyletre alkalmazható, amelynek végeredménye az eredeti »mezőgazdasági termelő« társaság megművelt földterületei eredeti teljes vagyontestének két különböző személy részére – akár tulajdonrészek átruházása és a földterületek értékesítése által – történő kiosztása?”

2) „A KAP keretében történő támogatásra való jogosultságok végleges kiosztása szempontjából az 1782/2003 rendelet rendelkezései (a 2., 23., 24., 33., 34., 36., 38. és a 43. cikk) összességének megfelelő értelmezése alapján az egységes támogatás első ízben történő alkalmazása során relevanciával bír-e a megművelt földterületnek és a támogatható hektárszámnak a kérelem »mezőgazdasági termelő« általi benyújtását és a jogosultságok ideiglenes kiosztását követően a 2002. év során bekövetkező csökkenése, ha arra az érintett földterületek egy részének még a 2002. év során való átruházására irányuló szerződéses aktusok joghatásaként került sor, és e csökkenéssel járó módosítás a végleges kiosztás során hivatalból is megtörténhet?”

A hivatkozott uniós jog

A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló,

2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet, különösen 33. cikk (3) bekezdése, valamint a 2., 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43., 44., 45. és 46. cikk

A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott egységes támogatási rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i 795/2004/EK rendelet, különösen a 15. cikk

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az alábbi 2. pontban ismertetett szerződéseket megelőzően a società agricola Circe (a továbbiakban: Circe) – amely akkoriban két testvér, OL és ST tulajdonában állt – a KAP keretében történő támogatásra való jogosultságok odaítélése iránti kérelmet nyújtott be, amely kérelmet követően az általa megművelt földterület alapján ideiglenesen a KAP keretében történő támogatásra való 130 db jogosultságot osztottak ki a részére.
- 2 A Circe ezen ideiglenes kiosztást követően egy sor egymással összefüggő kötelmi jogi cselekményben vett részt. Közlebről, ST és felesége, TZ egy 2002. augusztus 1-jei okirattal átruházta a Circe saját tőkéjében fennálló 50%-os részesedését OL-ra és feleségére, MU-ra, aminek következtében a Circe felvette a società agricola Circe di OL megnevezést. Ezenkívül MU egy másik, 2002. augusztus 1-jén kelt okirattal a comune di Sezze (Sezze önkormányzata, Olaszország) területén tulajdonában álló egyes földterületeket ruházott át ST-re, aminek következtében a Circe már nem rendelkezett a 130 db KAP jogosultság ideiglenesen kiosztásának alapját képező megművelt földterületek egy részével.
- 3 A fent említett szerződéseket követően az ideiglenesen kiosztott 130 KAP jogosultság helyett csak 71 KAP jogosultságot osztottak ki véglegesen a Circe részére.
- 4 A Circe 2006. június 5-i keresetlevelével a Tribunale di Roma előtt (római bíróság, Olaszország) keresetet indított az AGEA-val, az ST-vel és az Agricola Case Rosse di ST egyéni vállalkozással (a továbbiakban: Case Rosse) szemben, és különösen az ideiglenes kiosztásból eredő, 130 db KAP jogosultság kifizetéséhez való jogának megállapítását kérte. A Tribunale di Roma (római bíróság) 2011. június 27-én elutasította a Circe keresetét.
- 5 Ezt követően másodfokon a Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság, Olaszország) határozott ebben a kérdésben a 2017. április 21-i 2632/2017. sz. ítéletével. A Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság) arányosan odaítélte a Circe részére a Case Rosse részére már ideiglenesen kiosztott KAP jogosultságokat azon okból, hogy a fent említett, Sezze önkormányzatának területén fekvő földterületeket 2002 szeptember óta már nem a Circe, hanem ST és a Case Rosse műveli meg. Határozatát az 1782/2003 rendelet 33. cikke utolsó

bekezdésének és az abban használt „szétválás” fogalmának különösen tág értelmezésére alapította, mivel úgy ítélte meg, hogy e kifejezés minden olyan esetre vonatkozik, amelyben az egyik mezőgazdasági termelő egy másik helyébe lép, tekintettel arra, hogy a KAP jogosultságoknak a megművelt földterülethez kell kapcsolódnuk.

- 6 A Circe az 18175/2017. sz. keresettel a Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság) fent említett ítéletének felülvizsgálatát kérte.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 7 A Circe felülvizsgálati kérelmében különösen a 795/2004 rendelet 15. cikkének, az 1782/2003 rendelet 2. cikke a) pontjának, 33., 38., 45. és 46. cikkének, valamint azoknak a miniszteri rendeleteknek a megsértésére hivatkozik, amelyekkel az olasz állam elfogadta az uniós szabályozás végrehajtási szabályait.
- 8 A felperes álláspontja szerint egyrészt az AGEA jogellenesen osztotta ki véglegesen a KAP jogosultságokat azon az alapon, hogy a Circe szétvált, noha ez nem lett dokumentálva, és valójában nem is következett be, mivel pusztán sajáttőke-részesedések átruházása történt.
- 9 Az uniós szabályok ugyanis kizárólag arra az esetre nézve határozzák meg a szétválást, amikor egy eredeti mezőgazdasági termelőből két új mezőgazdasági termelő jön létre, míg a földterületek átruházása nem releváns.
- 10 A felperes másrészt úgy véli, hogy a KAP jogosultságok végleges odaítélése szempontjából a megművelt mezőgazdasági üzemnek a bázisidőszakban, vagyis a jelen ügyben a 2000 és 2002 közötti időszakban bekövetkező csökkenései nem bírnak relevanciával. A Circe e tekintetben rámutat arra, hogy a KAP jogosultságok bizonyos feltételek mellett függetlenek lehetnek a földterülettől, és ellenérték fejében átruházhatók.
- 11 ST és a Case Rosse álláspontja szerint viszont az AGEA a ténylegesen megművelt földterület és a támogatható hektárszám alapján még hivatalból is köteles volt helyesbíteni a KAP jogosultságok ideiglenes kiosztását.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 12 A Corte di Cassazione (semmitőszék) szerint a jogvita elbírálásához először is a 795/2004 rendelet 15. cikkét és az 1782/2003 rendelet 33. cikkének (3) bekezdését, különösen a mezőgazdasági üzem „szétválásának” fogalmát, másodsor pedig az 1782/2003 rendelet 2. cikkének a) pontját és 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43., 44., 45. és 46. cikkét kell értelmezni.

- 13 Az 1782/2003 rendelet 33. cikke (3) bekezdésének és a 795/2004 rendelet 15. cikkének értelmezése – pontosabban - az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés szempontjából bír relevanciával.
- 14 Az 1782/2003 rendelet 33. cikke (3) bekezdésének második albekezdése konkrétan úgy rendelkezik, hogy a mezőgazdasági üzemeket a szétválást követően vezető mezőgazdasági termelők ugyanolyan feltételek mellett juthatnak arányos mértékű támogatáshoz az egységes támogatási rendszer keretében, mint az eredeti mezőgazdasági üzem vezető mezőgazdasági termelő. A 795/2004 rendelet 15. cikke különösen úgy rendelkezik, hogy az 1782/2003 rendelet 33. cikke (3) bekezdése második albekezdésének alkalmazásában a „szétválás” egyetlen mezőgazdasági termelő szétválása legalább két különálló mezőgazdasági termelővé, amelyek közül legalább egy a mezőgazdasági üzem eredetileg irányító jogi, illetve természetes személyek közül legalább egynek az ellenőrzése alatt marad az irányítás, haszon és pénzügyi kockázat tekintetében, vagy egyetlen mezőgazdasági termelő szétválása legalább egy új különálló mezőgazdasági termelővé, miközben a másik az irányítás, haszon és pénzügyi kockázatok tekintetében a mezőgazdasági üzem eredetileg irányító mezőgazdasági termelő ellenőrzése alatt marad. A 795/2004 rendelet ugyanezen 15. cikke ehhez hozzáteszi, hogy a támogatási jogosultságok számát és értékét a referenciaösszeg és az eredeti mezőgazdasági üzem átruházott termelési egységeivel kapcsolatos hektárszám alapján állapítják meg.
- 15 E rendelkezések tükrében azt kell tisztázni, hogy helyes-e a 2003/1782 rendelet 33. cikkének az ügy érdemében eljáró bíróságok által elfogadott, kiterjesztő és e rendelkezés szövegével ellentétes értelmezése, amely szerint az abban használt „szétválás” kifejezés nem pusztán a sajátos társasági jogi intézményre utal, hanem magában foglal minden olyan esetet, amelyben valamely mezőgazdasági termelő egy másik mezőgazdasági termelő helyébe lép, tehát az adott mezőgazdasági üzem által eredetileg megművelt földterület mindennemű változása relevanciával bír.
- 16 A Corte di Cassazione (semmitőszék) álláspontja szerint a „szétválás” kifejezés – amely a különféle uniós jogszabályok által a társasági jogi jelenségre tekintettel használt társasági jogi szakkifejezés – kiterjesztően értelmezhető, tekintettel arra a rugalmasságra, amely az 1782/2003 rendeletet a mezőgazdasági tevékenység gyakorlásának jogi formáit jellemzi. Az ilyen értelmezés mindazonáltal a Bíróság megerősítését igényli, mivel jelentősen kiterjeszti a szétválás fogalmának rendszerint tulajdonított jogi és szaknyelvben használatos jelentést. A jelen ügyben ugyanis nem áll fenn sem olyan *acte clair* körébe, amely kizárná az előzetes döntéshozatalra utalás kötelezettségét abban az esetben, ha nem vetődik fel észszerű kétség az alkalmazandó rendelkezés jelentését illetően, és olyan *acte éclairé* sem, amely kizárná e kötelezettséget abban az esetben, ha az uniós szabályozást az uniós bíróságok már értelmezték.
- 17 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés szempontjából viszont az 1782/2003 rendelet 2. cikke a) pontjának, valamint 23., 24., 33., 34., 36., 38.,

43., 44., 45. és 46. cikkének értelmezése bír relevanciával. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint abban az esetben, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „szétválás” kifejezés alkalmazási köre a sajátos társasági jogi jogintézményre korlátozódik, azt kell meghatározni, hogy az egységes támogatás első ízben történő alkalmazása során a megművelt földterület támogatható hektárszámban vett, a kérelem benyújtását és a KAP jogosultságok ideiglenes kiosztását követően, de még 2002-ben és a végleges kiosztást megelőzően bekövetkező csökkenése jelentőséggel bír-e a KAP jogosultságok valamely mezőgazdasági vállalkozásnak történő végleges odaítélése szempontjából, és ha igen, milyen mértékben.

- 18 A Corte di Cassazione (semmitőszék) mindenekelőtt arra mutat rá, hogy úgy tűnik, az 1782/2003 rendelet 34., 43. és 44. cikke a KAP jogosultságokat a megművelt földterülethez köti, mivel minden, támogatásra való jogosultság – az erdők vagy a nem mezőgazdasági tevékenység céljára használt földterületek kivételével – „támogatható hektárszámhoz”, azaz a mezőgazdasági üzem bármely mezőgazdasági területének egy hektárjához kapcsolódik.
- 19 Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a jelen ügyben az eredetileg megművelt földterület az 1782/2003 rendelet 38. cikkében említett bázisidőszakban, vagyis a 2000 és 2002 közötti időszakban csökkent, bár a Circe támogatási kérelmének benyújtását követően. Márpedig úgy tűnik, hogy a megművelt földterületek bázisidőszakban bekövetkező csökkenéseinek esetleges irrelevanciája ellentétes többek között az 1782/2003 rendelet 23. és 24. cikkével. Ez utóbbi rendelkezések ugyanis kifejezetten előírják, hogy a tagállamok adminisztratív ellenőrzéseket végeznek, ideértve a támogatható terület ellenőrzését, és amennyiben megállapítás nyer, hogy a mezőgazdasági termelő nem felel meg a támogatási jogosultság feltételeinek, a kifizetést csökkenteni kell, vagy ki kell zárni a támogatás köréből.
- 20 A Corte di Cassazione (semmitőszék) végül rámutat arra, hogy az, hogy a KAP jogosultságok bizonyos feltételek mellett forgalomba hozhatók, és megállapodás tárgyát képezhetik, egyáltalán nem jelenti azt, hogy az eredeti odaítélésüknek ne kellene szabályszerűnek lennie, és a megművelt földterületek adott méretének rendelkezésre állásán alapulnia.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint tehát arra a következtetésre lehet jutni, hogy az 1782/2003 rendelet 36. cikkének megfelelően a támogatást az e rendelet 3. fejezetében említett támogatási jogosultságok alapján kell kifizetni, amelyek az e rendelet 44. cikkének (2) bekezdése értelmében vett azonos támogatható hektárszámhoz kapcsolódnak.